

Sygn. akt VIII GC 672/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Królikowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Marzena Lewandowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 lipca 2015 r. w B.

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko P. D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14 983,46 zł (czternaście tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt trzy złote czterdzieści sześć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.167,00 zł (trzy tysiące sto sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Marcin Królikowski

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego P. D. kwoty 14.983,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż w dniu 22 marca 2011 r. strony zawarły umowę w ramach, której pozwany zlecił powodowi budowę boiska wielofunkcyjnego wraz z remontem zaplecza sanitarnego i budową pochylni dla niepełnosprawnych. Powód wskazał, iż strony uzgodniły wynagrodzenie za wykonanie powyższych prac na kwotę 79.183,16 zł. Powód podniósł, iż w dniu 18 maja 2011 r. wystawił pozwanemu fakturę VAT z 14-dniowym terminem płatności. Powód podał, iż w związku z brakiem płatności, w dniu 4 kwietnia 2011 r. wezwał pozwanego do zapłaty przedmiotowej kwoty. Powód wskazał, iż pozwany nie uregulował w całości swojego zobowiązania, a do zapłaty pozostała kwota 14.983,46 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt (...) w dniu 31 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w B. orzekł zgodnie z żądaniem powoda wyrażonym w pozwie oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zaskarżył w całości nakaz zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ponadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia objętego pozwem oraz potrącenia wierzytelności objętej niniejszym powództwem z wierzytelnościami przysługującymi pozwanemu względem powoda.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podał, że podnosi zarzut przedawnienia roszczenia objętego pozwem. Pozwany potwierdził, iż strony zawarły umowę o dzieło, na podstawie, której wystawiona była przedmiotowa faktura VAT.

Pozwany wskazał, iż roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch, w związku z powyższym roszczenie o zapłatę spornej kwoty przedawniło się w dniu 2 czerwca 2013 r., pozew zaś w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 18 marca 2014 r., tj. po upływie terminu przedawnienia. Pozwany wskazał również, iż przedawnieniu uległy odsetki, gdyż termin przedawnienia dla odsetek jest tożsamy z przedawnieniem należności głównej. Ponadto pozwany podniósł zarzut dokonania potrącenia wierzytelności dochodzonej przez powoda z przysługującą pozwanemu wierzytelności względem powoda. Pozwany podał, iż pismem z dnia 11.04.2014 r. złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wierzytelności powoda wynikającej z faktury VAT nr (...) na kwotę 79.183,16 zł z wierzytelnością pozwanego wynikającą z faktury VAT nr (...) w kwocie 87.090,00 zł. Pozwany wskazał, iż przedmiotowe wierzytelności umorzyły się, co do kwoty niższej, tj. co do kwoty 79.183,16 zł. Pozwany podniósł również, iż powód wraz z pozwem przedłożył rzekomy oryginał faktury VAT nr (...) sporządzony przez P. B., na którym dodatkowo widnieje informacja, iż dokonał płatności kwoty 64.199,70 zł z tytułu zapłaty przedmiotowej należności, tymczasem oryginał faktury przekazywany jest odbiorcy. Pozwany wskazał, iż otrzymał oryginał faktury sporządzony przez M. N. wraz z jej kopią, w celu jej podpisania i odesłania, czego pozwany nie uczynił. Ponadto pozwany zaprzeczył, iż dokonał zapłaty kwoty 64.199,70 zł. W związku z powyższym pozwany wskazał, iż powyższy dowód nie może stanowić podstawy do wydania orzeczenia, gdyż został sporządzony wyłącznie na potrzeby niniejszego postępowania.

W odpowiedzi na sprzeciw, w piśmie procesowym z dnia 14 lipca 2014 r. powód podtrzymał w całości swoje stanowisko w sprawie. Ponadto powód wskazał, że zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż umowa zawarta w dniu 22 marca 2011 r. była umową o roboty budowlane, zaś pozwany nie wykazał, iż łącząca strony umowa była umową o dzieło. Powód wskazał, iż umowa podpisana przez strony spełnia wszystkie cechy umowy o roboty budowlane, gdyż powód zobowiązał się do wykonania prac budowlanych wg szczegółowego opisu robót, dokumentacji projektowej oraz istotnych warunków zamówienia. Powód podał, iż pozwany uzyskał zgodę inwestora na zawarcie przedmiotowej umowy, a powód podpisując umowę potwierdził, iż zapoznał się z dokumentacją projektową i opisową. Ponadto powód podniósł, iż był podwykonawcą pozwanego, który zawarł umowę z Wójtem Gminy K., której treść jednoznacznie wskazuje, iż była to umowa o roboty budowlane. Tym samym umowa zawarta pomiędzy stronami również była umową o roboty budowlane, gdyż jej przedmiot był tożsamy z przedmiotem umowy łączącej pozwanego z inwestorem. Powód podał również, iż w dniu 13 maja 2011 r. nastąpiło odebranie przedmiotowych robót budowlanych przez przedstawicieli Gminy K. oraz przedstawiciela użytkownika boiska, przy czym powód wskazał, iż czynności odbiorowe właściwe są dla robót budowlanych. Powód podniósł także, iż przedmiotem umowy była budowa boiska wielofunkcyjnego, a więc budowa obiektu budowlanego, zaś roszczenia z umowy o roboty budowlane podlegają przedawnieniu na ogólnych zasadach, które wynikają z art. 118 k.c. Ponadto z ostrożności procesowej powód wskazał, iż wytoczenie przez niego powództwa w dniu 15 kwietnia 2013 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym przerwało bieg przedawnienia. Odnosząc się do zarzutu potrącenia powód wskazał, iż oświadczenie o potrąceniu jest bezskuteczne z przyczyn formalnych, gdyż powód dokonując potrącenia nie sprecyzował wierzytelności przedstawionej do potrącenia, tymczasem pozwany nie wskazał, którą konkretnie wierzytelność przedstawia do potrącenia. Z treści oświadczenia nie wynika, na jaką kwotę pozwany wystawił poszczególne faktury, w jakiej dacie, z jakiego tytułu, na poczet, których faktur powód uiścił zapłatę i w konsekwencji nie wiadomo z tytułu, których faktur i z tytułu wykonania, jakich usług została przedstawiona do potrącenia kwota 87.090,00 zł. Ponadto strona pozwana nie udowodniła roszczenia zgłoszonego do potrącenia, pozwany nie wykazał, jakiego rodzaju łączyła go umowa z powodem i jakie usługi wykonał na rzecz powoda. Powód wskazał, iż pozwanemu nie przysługują żadne wierzytelności wobec powoda, gdyż powód zapłacił na rzecz pozwanego kwotę 261.000,00 zł z tytułu prac wykonanych przez pozwanego, zaś pozwany wystawił faktury po dokonaniu na jego rzecz płatności. Powód zakwestionował również zakres prac wykonanych przez pozwanego na budowie boiska w miejscowości B., a co za tym idzie zakwestionował także wierzytelność przedstawioną do potrącenia z tego tytułu. Powód wskazał, iż powyższe potwierdza protokół z rozprawy z dnia 22 sierpnia 2012 r., sygn. Akt (...), podczas której pozwany zeznał, jaki pracy wykonał dla powoda, a których nie był w stanie wykonać. Powód podał, że tytułem prac wykonanych przez pozwanego na boisku w B. dokonał na rzecz pozwanego przelewu kwoty 25.000 zł. Powód podniósł również, iż nigdy nie zlecał pozwanemu wykonanie prac wyszczególnionych na fakturze VAT nr (...), a pozwany nigdy ich nie wykonał, powyższe potwierdza protokół z rozprawy z dnia 22 sierpnia 2012 r. Ponadto powód podkreślił, iż pozwany wystawił przedmiotową fakturę sześć miesięcy po rzekomym wykonaniu usług, których powód nigdy mu nie

zlecał. Odnosząc się do zarzutu pozwanego, iż powód opiera swoje żądanie na niewiarygodnej fakturze, powód wskazał, iż system komputerowy, jakim dysponuje powód automatycznie generuje imię i nazwisko pracownika, który użytkuje określony komputer i drukuje dany dokument. Powód podał, iż faktura doręczona pozwanemu została wydrukowana przez pracownika powoda M. N., zaś faktura dołączona do pozwu została wydrukowana z komputera użytkowanego przez P. B..

W piśmie procesowym z dnia 28 listopada 2014 r. pozwany zaprzeczył, iż powód wykonał całą inwestycję w postaci budowy boiska sportowego w miejscowości B.. Pozwany zakwestionował również, iż powód wykonał cały zakres umowy wiążącej strony, tj. położenia nawierzchni boiska, pomalowania linii oraz zamontowania sprzętu sportowego. Pozwany wskazał, iż nie można uznać, że skoro pozwanego z inwestorem łączyła umowa o roboty budowlane, to automatycznie umowa z podwykonawcą również jest umową o roboty budowlane. Pozwany podniósł, iż o mniejszym zakresie prac zleconych przez pozwanego powodowi świadczy wynagrodzenie ustalone dla powoda w wysokości 79.183,16 zł, gdy wartość całej inwestycji wynosi 341.774,82 zł. Zakres prac zleconych przez inwestora pozwanemu obejmował: budowę boiska wielofunkcyjnego z nawierzchnią polipropylenową na podbudowie betonowej gr 10 cm z odwodnieniem liniowym, ogrodzeniem panelowym z bramą i furtką, oświetleniem na słupach oświetleniowych, montaż siedzisk, remont sanitariatów i toalet w istniejącym budynku szkolnym, budowę pochylni dla osób niepełnosprawnych. Pozwany wskazał, że powód nie wykonał wszystkich powyższych prac i nie posiada żadnego protokołu zdawczo-odbiorczego. Pozwany podniósł również, iż na uwzględnienie nie zasługuje również twierdzenia powoda, iż skoro wykonywał prace w oparciu o projekt budowlany to zawarta umowa jest umową o roboty budowlane. Pozwany wskazał także, iż o fakcie, że powód wykonał tylko część prac zleconych mu przez pozwanego świadczy protokół montażu sprzętu sportowego, który nie jest protokołem odbioru budowy przez inwestora i został sporządzony na dokumencie niebędącym załącznikiem do umowy. Protokół ten nie został też podpisany przez osobę upoważnioną przez inwestora, kierownika budowy czy inspektora nadzoru inwestorskiego. Pozwany podniósł, iż ponadto powód nie wykonał prawidłowego położenia nawierzchni i pomalowania jej liniami, prace tu wykonał ostatecznie pozwany, zaś prace powoda nie zostały zaakceptowane przez kierownika budowy. Pozwany wskazał, że wobec powyższego powodowi nie należy się całe wynagrodzenie. Ponadto pozwany zakwestionował twierdzenie powoda, iż w ramach umowy o dzieło nie ma odbioru dzieła, pozwany wskazał, iż w ramach swobody kreowania stosunku prawnego strony mogą ustalić odbiór dzieła w formie protokolarnej. W zakresie potrąconych kwot pozwany podniósł, iż faktury VAT wystawiał po dokonaniu przez powoda częściowych wpłat, zaś sam powód dokonując wpłat tytułował swoje przelewy lakonicznie, dlatego też pozwany wskazał wszystkie należności przysługujące pozwanemu, w tym faktury zapłacone. Pozwany podał, że faktury zostały uregulowane w następujący sposób: faktura nr (...) na kwotę 86.100,00 zł oraz faktura nr (...) na kwotę 7.134,00 zł zostały rozliczone całkowicie. Pozwany wskazał, że po odliczeniu powyższych kwot od sumy wpłat dokonanych przez powoda tytułem inwestycji wykonanej w T., tj. 236.000,00 zł pozostała kwota 139.766,00 zł. W związku z powyższym z faktury VAT nr (...)wystawionej na kwotę 159.900,00 zł, po odliczeniu kwoty 139.766,00 zł, pozostała do zapłaty kwota 17.134,00 zł. Ponadto faktura VAT nr (...) wystawiona na kwotę 79.950,00 zł tytułem wykonanych prac w B. została zapłacona częściowo kwotą 25.000 zł i pozostała do zapłaty kwota 54.950,00 zł, zaś faktura VAT nr (...) nie została rozliczona w żadnej części. Do zapłaty z powyższych faktur pozostało łącznie 69.956,00 zł. Suma powyższej kwoty oraz kwoty pozostałej do rozliczenia z inwestycji w T. wynosi 87.090,00 zł. I ta też kwota została przedstawiona do potrącenia. Pozwany podniósł, iż oświadczenie o dokonaniu potrącenia przez powoda nie zostało doręczone pozwanemu, zaś przedstawione do potrącenia kwoty umarzają się do kwoty z niczego niewynikającej. Pozwany odnosząc się do zarzutów powoda o barku zlecenia pozwanemu wykonania prac wyszczególnionych na fakturze wskazał, iż faktura ta nigdy nie została pozwanemu odesłana, a potwierdzenie nadania przesyłki z dnia 05.04.2012 r. oraz 11.04.2012 r. nie mogą stanowić potwierdzenia odesłania faktury, gdyż nadanie powyższych przesyłek nastąpiło po 5 miesiącach. Pozwany podał, iż przedmiotowa faktura została wystawiona po wykonaniu prac, gdyż pozwany próbował uzyskać od powódki pisemne potwierdzenie zlecenia mu wykonanych prac, gdyż zostały on zlecone ustnie. Pozwany zakwestionował również interpretację jego zeznań złożonych w trakcie rozprawy z dnia 22 sierpnia 2012 r., gdyż pozwany nie zeznawał na okoliczność wszystkich wykonanych przez siebie prac.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 18 lutego 2011 r. pozwany zawarł umowę o roboty budowlane nr (...) z Gminą K. reprezentowaną przez Wójta Gminy K.. Pozwany zobowiązał się do wykonania inwestycji p.n. „(...)”. Za wykonanie przedmiotu umowy inwestor zobowiązał się zapłacić pozwanemu wynagrodzenie w wysokości 277.865,71 zł.

(dowód: umowa o roboty budowlane nr (...) z dnia 18.02.2011 r. – k. 160 - 164 akt).

W dniu 22 marca 2011 r. strony zawarły umowę o roboty budowlane, na podstawie, której powód jako podwykonawca zobowiązał się do wykonania robót budowlanych w ramach realizowanej przez pozwanego jako wykonawcę inwestycji pod nazwą „(...)”. Inwestorem powyższych prac była Gmina K.. Pozwany uzyskał zgodę inwestora na zawarcie przedmiotowej umowy. Powód zobowiązał się do wykonania prac budowlanych wg szczegółowego opisu robót, dokumentacji projektowej oraz istotnych warunków zamówienia. Powód podpisując umowę potwierdził, iż zapoznał się z dokumentacją projektową i opisową. W § 4 ust. 1 i 2 umowy strony ustaliły, że za wykonanie przedmiotu umowy pozwany zapłaci powodowi wynagrodzenie w wysokości 79.183,16 zł.

(dowód: umowa o roboty budowlane z dnia 22.03.2011 r. – k. 17 - 19 akt).

W dniu 18 kwietnia 2011 r. powód zlecił pozwanemu wykonanie robót budowlanych w ramach inwestycji pod nazwą „(...) w Zespole Szkół (...) przy ul. (...) w T.”. Strony ustaliły, iż za wykonanie przedmiotu umowy, powód zapłaci pozwanemu wynagrodzenie w wysokości 130.000,00 zł netto wraz z podatkiem VAT.

(dowód: umowa z dnia 18.04.2011 r. – k. 165-168 akt)

W dniu 20 kwietnia 2011 r. powód jako wykonawca zlecił pozwanemu jako podwykonawcy wykonanie robót budowlanych w ramach inwestycji pod nazwą „(...) przy S. gimnastycznej (...) Liceum Ogólnokształcącego im. M. K. przy ul. (...) w T.”. Strony ustaliły, iż za wykonanie przedmiotu umowy powód zapłaci pozwanemu wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 95.000,00 zł netto wraz z podatkiem VAT.

(dowód: umowa z dnia 20.04.2011 r. – k. 157-159 akt)

Na budowie w K. K. powód dostarczał nawierzchnię i urządzenia sportowe. M. M., który był inspektorem nadzoru inwestorskiego pozytywnie zaopiniował nawierzchnię i urządzenia sportowe dostarczone przez powoda. Po namalowaniu linii na boisku osi nawierzchni nie pokrywały się z osiami podbudowy, więc pozwany nasunął nawierzchnię by była prawidłowo położona. Pozwany przesunął 600 m² nawierzchni. Linie wymalowane przez powoda zaczęły się szybko strzępić, więc malowanie linii zostało poprawione przez pozwanego, tuż przed odbiorem boiska przez inwestora. W ocenie kierownika budowy C. (...) nawierzchnia boiska została prawidłowo położona przez powoda.

(dowód: zeznania świadka M. M. – k. 199v.-200 akt, zeznania świadka C. J. – k. 181 akt)

Na budowie w B. powód był głównym wykonawcą i wykonał zlecone roboty ze zwłoką 13 dni. W konsekwencji inwestor nałożył na powoda karę umowną. Inwestor miał także zastrzeżenia co do jakości wykonanej pracy w zakresie podbudowy czy farby, która schodziła po pomalowaniu. Na tej budowie pozwany wykopywał grunt koparką. W B. pozwany miał wykonać korytowanie lub podbudowę, lecz nie zaczął gdyż nie miał odpowiedniego sprzętu.

(dowód: zeznania świadka G. D. – k. 200-200v. akt, zeznania reprezentanta powoda – Z. B. – k. 205-207 akt)

Na budowach w T. powód wykonał wszystkie zlecone prace w terminie, a inwestor nie miał żadnych zastrzeżeń co do jakości wykonanych prac. Pozwany wykonywał tam prace związane z wykonaniem ogrodzenia, nawierzchnię i chodniki.

(dowód: zeznania świadka M. K. (2) – k. 200v. akt, zeznania reprezentanta powoda – Z. B. – k. 205-207 akt, zeznania pozwanego P. D. – k. 210 – 211 akt)

W dniu 18 maja 2011 r. powód wystawił obciążył pozwanego fakturą VAT nr (...) na kwotę 79.183,16 zł tytułem wynagrodzenia za wykonanie boiska wraz z remontem zaplecza sanitarnego. Na fakturze oznaczono termin zapłaty do dnia 1 czerwca 2011 r.

(dowód: faktura VAT nr (...) z dnia 18.05.2011 r. – k. 20 akt).

W okresie od dnia 1 czerwca 2011 r. do 26 czerwca 2011 r. powód zapłacił pozwanemu łącznie kwotę 261.000,00 zł z tytułu prac wykonanych przez pozwanego.

(dowód: wyciąg z rachunku – k. 66-77 akt).

W dniu 19 października 2011 r. powód dokonał kompensaty swoich roszczeń wynikających z faktury VAT nr (...) oraz z faktury VAT nr (...) na łączną kwotę 87.067,46 zł z roszczeniami pozwanego wynikającymi z faktury VAT na kwotę 79.950,00 zł. Do zapłaty na rzecz powoda pozostała kwota 14.983,46 zł.

(dowód: kompensata należności – k. 138 akt)

Pismem z dnia 4 kwietnia 2012 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 79.183,16 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności faktury VAT nr (...).

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 04.04.2012 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 22-24 akt).

Pozwany nie zapłacił powodowi całego należnego wynagrodzenia z faktury VAT nr (...). Pozwany zalegał z płatnością kwoty 14.983,46 zł.

(dowód: Listna nierozliczonych płatności z dnia 11.04.2012 r. – k. 21 akt).

W dniu 15 kwietnia 2013 r. powód złożył pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zapłatę kwoty objętej niniejszym postępowaniem. Nakazem zapłaty z dnia 10.05.2013 r. Sąd Rejonowy (...) w L. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Na skutek sprzeciwu złożonego przez pozwanego sprawa została przekazana do Sądu Rejonowego w B.. Postępowanie o sygn. (...) prowadzone przed tutejszym Sądem zostało umorzone ze względu na brak uzupełnienia pozwu w terminie

(dowód: dokumenty w aktach (...)).

W piśmie z dnia 11 kwietnia 2014 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wierzytelności powoda wynikającej z faktury VAT nr (...) na kwotę 79.183,16 zł z wierzytelnością pozwanego pozostałymi do zapłaty a wynikającymi z faktur VAT nr (...) w kwocie 87.090,00 zł. Jednocześnie pozwany wezwał powoda do zapłaty sumy pozostałej po potrąceniu, tj. kwoty 7.906,00 zł w terminie 7 dni. Pozwany nie wiedział które z w/w faktur i w jakiej wysokości nie zostały zapłacone przez powoda.

(dowód: pismo pełnomocnika pozwanego – k. 36 akt, zeznania pozwanego P. D. – k. 210 – 211 akt)

W dniu 18 marca 2014 r. powód za pośrednictwem poczty wniósł do tut. Sądu pozew w niniejszej sprawie.

(dowód: koperta z pieczęcią poczty – k. 26 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony, które nie budziły wątpliwości, co do swej autentyczności i nie były kwestionowane przez strony, a także na podstawie zeznań świadków: M. M., G. D. i M. K. (2) oraz na podstawie członka zarządu powoda Z. B. i części zeznań pozwanego P. D..

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. M., G. D., M. K. (2) oraz zeznaniom reprezentanta powoda, gdyż były rzeczowe, logiczne oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym ujawnionym w sprawie. Istniejące drobne nieścisłości w zeznaniach świadków nie wpłynęły na ocenę waloru wiarygodności tych zeznań.

Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego P. D. w części dotyczącej wykonania przez pozwanego części prac budowlanych na budowie w Gminie K. oraz braku wiedzy pozwanego co do wysokości należności, jakie powód powinien zapłacić pozwanemu z tytułu faktur wystawionych przez pozwanego.

W tym zakresie zeznania pozwanego korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym ujawnionym w sprawie.

Sąd nie dał wiary pozwanemu w części dotyczącej wadliwego wykonania przez powoda nawierzchni w Gminie K., albowiem zeznania pozwanego w tej części w istocie zawierały wyłącznie jego subiektywną opinię i nie znalazły żadnego oparcia w pozostałym materiale dowodowym ujawnionym w sprawie.

Sąd oddalił także wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z protokołu z rozprawy z dnia 22 sierpnia 2012 r. przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy o sygn. akt(...) albowiem osobowe środki dowodowe nie mogą być zastąpione odpisem protokołów zeznań i oświadczeń złożonych w innych postępowaniach sądowych, jeżeli tylko przeprowadzenie takich dowodów w danym postępowaniu jest możliwe (por. wyrok SN z dnia 7 listopada 2014 roku IV CSK 77/14). Stąd też w ocenie Sądu brak było podstaw do przeprowadzenia dowodu z protokołu zeznań świadków złożonych w tamtej sprawie przed Sądem Okręgowym w B..

Zaznaczyć także należało, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż na mocy umowy łączącej strony, powód jako podwykonawca zobowiązał się do wykonania robót budowlanych w ramach realizowanej przez pozwanego jako wykonawcę inwestycji pod nazwą „(...)”. Inwestorem powyższych prac była Gmina K.. Powód zobowiązał się do wykonania prac budowlanych wg szczegółowego opisu robót, dokumentacji projektowej oraz istotnych warunków zamówienia. Powód podpisując umowę potwierdził, iż zapoznał się z dokumentacją projektową i opisową. Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotowych robót budowlanych strony ustaliły na kwotę 79.183,16 zł. W związku z wykonaniem prac w terminie powód w dniu 18 maja 2011 r. wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 79.183,16 zł z terminem płatności do dnia 1 czerwca 2011 r.

W przedmiotowej sprawie pomiędzy stronami sporna była należność z tytułu w/w faktury VAT, powód wskazywał, iż do zapłaty pozostała kwota 14.983,46 zł. Ponadto pomiędzy stronami sporny był charakter prawny umowy łączącej strony. Powód wskazywał, iż strony łączyła umowa o roboty budowlane, zaś pozwany podnosił, iż strony zawarły umowę o dzieło.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie strony łączyła umowa o roboty budowlane. Zgodnie z art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Na mocy art. 647¹ k.c. wykonanie części robót budowlanych główny wykonawca może zlecić podwykonawcy.

Celem umowy jest wzniesienie (w całości albo w części) określonego w projekcie „obektu budowlanego”, czyli budynku lub innej budowli względnie kompleksu obiektów. Umowa może także przewidywać wybudowanie tylko części obiektu budowlanego, w szczególności, gdy obiekt jest tak skonstruowany, że składa się z kilku części stanowiących lub mogących stanowić samodzielny budynek. Obiekt należy wykonać zgodnie z odpowiednim projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a realizacja inwestycji podlega obszernym przepisom szeroko rozumianego prawa budowlanego, stanowiącego gałąź prawa administracyjnego. Podstawowym aktem prawnym jest ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.).

Umowa o roboty budowlane ma charakter konsensualny, odpłatny i jest umową rezultatu. Stanowi umowę pochodną od umowy o dzieło, od której wyodrębniła się w procesie swojego rozwoju historycznego jako osobna umowa nazwana. Jednak umowa o roboty budowlane odznacza się bezspornie wieloma szczególnymi elementami, związanymi ze specyfiką samego obiektu budowlanego, profesjonalnym w praktyce charakterem bezpośredniego wykonawcy robót oraz bardzo obszernym, odrębnym uregulowaniem problematyki budowlanej w przepisach prawa administracyjnego (por. wyrok SN z dnia 7 grudnia 2005 r., V CK 423/05, LEX nr 269751).

W konsekwencji w odniesieniu do umów mających za przedmiot wykonanie usług o budowlanym charakterze jako umowy o dzieło należy kwalifikować umowy dotyczące prac w mniejszym rozmiarze, czyli drobniejsze usługi rzemieślników budowlanych, takie jak: budowa niewielkiego garażu, remonty i przebudowy części pojedynczego lokalu itp. (por. J. Strzępka (w:) System prawa prywatnego, t. 7, 2001, s. 295; A. Karnicka-Kawczyńska, Umowa o roboty budowlane, Pr. Sp. 1999, nr 7–8, s. 56).

Umowa o roboty budowlane dotyczy większych budynków, takich jak: domy mieszkalne, domy wielomieszkaniowe, biurowce itp. oraz innych obiektów budowlanych, jak mosty, wiadukty, konstrukcje wysokościowe itp. oraz większych obiektów budowlanych. Umowa o roboty budowlane dotyczy większych przedsięwzięć o zindywidualizowanych właściwościach fizycznych i użytkowych, którym co do zasady towarzyszy projektowanie, przy czym dokumentację projektową powinien dostarczyć inwestor, chyba że podjął się tego wykonawca i zinstytucjonalizowany nadzór (wyrok SN z dnia 18 maja 2007 r., I CSK 51/07, LEX nr 334975 oraz wyrok SN z dnia 26 września 2012 r.). Kryterium odróżnienia umowy o roboty budowlane od umowy o dzieło nie jest oznaczenie stron tej umowy (inwestor - wykonawca), czy nawet nadanie jej przez strony nazwy (o roboty budowlane), lecz rozmiar przedsięwzięcia, zastosowanie dokumentacji projektowej, przekazanie terenu. O ile przedmiotem umowy o dzieło jest wykonanie obiektu, lecz także o sposób wykonania - zgodnie z projektem (wyrok S.A. w Lublinie z dnia 24 września 2014 r. I ACa 362/14 LEX nr 1527096).

W ocenie Sądu umowa z dnia 22 marca 2011 r. była umową o roboty budowlane, na podstawie której powód zobowiązał się do wykonania obiektu budowlanego – boiska z nawierzchnią z geowłókniny, które powód miał wykonać zgodnie z wymogami przepisów prawa budowlanego oraz pod nadzorem kierownika robót, jak również zgodnie z dokumentacją projektową.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwanego należy wskazać, iż zgodnie z art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia (art. 117 § 2 k.c.).

Przedawnienie jest szczególną instytucją prawa cywilnego. Umożliwia ono skuteczne uchylenie się w procesie przez stronę pozwaną od spełnienia świadczenia. Po upływie wskazanych przepisami prawa terminów przedawnienia (terminów, kiedy roszczenie majątkowe przedawnia się) następuje, bowiem przekształcenie się zobowiązania pełnego w zobowiązanie niepełne, naturalne, czyli takie zobowiązanie, które zobowiązany spełnić nie musi, jeżeli podniesie oczywiście zarzut przedawnienia.

Zgodnie natomiast z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W myśl art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej trzy lata. Przepisem szczególnym, o którym mowa w art. 118 k.c. jest – w stosunku do roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – każdy przepis ustawy przewidujący krótszy niż trzyletni termin przedawnienia (por. uchwała SN z dnia 21 października 1994 r. III CZP 136/94 OSNC 1995/2/38).

Biorąc pod uwagę, że strony łączyła umowa o roboty budowlane, to w przedmiotowej sprawie nie obowiązywał dwuletni termin przedawnienia. Roszczenia wynikające z umowy o roboty budowlane przedawniają się w terminach określonych w art. 118 k.c., tj. w terminie 3 lat, jeżeli roszczenie związane jest z prowadzeniem działalności gospodarczej, a w pozostałych przypadkach w terminie 10 lat. Przepis art. 656 § 1 k.c. nie stanowi podstawy prawnej dla odpowiedniego stosowania do roszczeń wynikających z umowy o roboty budowlane art. 646 k.c. (uchwała SN z dnia 11 stycznia 2002 r., III CZP 63/01, OSNC 2002, nr 9, poz. 106). Terminy przedawnienia określone w art. 118 k.c. rozpoczynają swój bieg według ogólnej reguły wynikającej z art. 120 § 1 k.c., tj. od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Biorąc pod uwagę fakt, iż faktura wystawiona przez powoda była wymagalna z datą 2 czerwca 2011 r., to roszczenie powoda przedawniło się z dniem 2 czerwca 2014 r. Powództwo zaś w niniejszej sprawie zostało wniesione w dniu 18 marca 2014 r. W związku z powyższym Sąd nie uwzględnił zarzutu przedawnienia roszczenia.

Ponadto, pozwany podniósł również zarzut potrącenia swoich należności wynikających z faktur VAT nr (...) w kwocie 87.090,00 zł z należnościami powoda wynikającymi z faktury VAT nr (...) na kwotę 79.183,16 zł.

Sąd zważył, iż zgodnie z art. 498 § 1 k.p.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Jednakże, dla uznania, że potrącenie wywołało skutek prawny w postaci umorzenia wzajemnych wierzytelności, nie wystarczy samo powołanie się przez składającego oświadczenie o potrąceniu na fakt przysługiwania mu wierzytelności przeznaczonej do potrącenia; istnienie tej wierzytelności należy udowodnić (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 10 lipca 2009 r. ACa 416/09, LEX nr 756580). Potrącenie jest instytucją prawa materialnego. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Potrącenie następuje drogą jednostronnego oświadczenia materialnoprawnego wywołującego skutek prawny niezależnie od woli uprawnionego do wierzytelności objętej potrąceniem i od chwili złożenia go w taki sposób, ażeby druga strona mogła zapoznać się z jego treścią (art. 499 k.c. i 61 k.c.).

Poza wymienionym już wymogiem oświadczenia o potrąceniu pozwany powinien zindywidualizować swoją wierzytelność, skonkretyzować jej zakres przedstawiony do potrącenia z wierzytelnością powoda, wskazać przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości oraz dowody w celu ich wykazania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., sygn. III CSK 317/11, LEX nr 1229968).

Dla uznania, że potrącenie wywołało skutek prawny w postaci umorzenia wzajemnych wierzytelności, nie wystarczy samo powołanie się przez składającego oświadczenie o potrąceniu na fakt przysługiwania mu wierzytelności przeznaczonej do potrącenia; istnienie tej wierzytelności należy udowodnić. Do wywołania skutku potrącenia nieodzowne jest skonkretyzowanie wierzytelności potrącającego, a więc m.in. określenie kwoty pieniężnej, w jakiej ta wierzytelność się wyraża. Brak skonkretyzowania wierzytelności przedstawionej do potrącenia stanowi wystarczającą przesłankę dyskwalifikacji zarzutu potrącenia bez potrzeby analizowania, czy wierzytelność ta została wykazana w sposób przewidziany w przepisach k.p.c.; udowodnienie istnienia wierzytelności bez jej dostatecznego zindywidualizowania w ogóle nie wchodzi w rachubę (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 10 lipca 2009 r., I ACa 416/09, Lex nr 756580).

Owszem, pozwany piśmie z dnia 28 listopada 2014 r. skonkretyzował swoją wierzytelność, którą przedstawił do potrącenia, jednakże w ocenie Sądu powyższe pismo nie stanowiło oświadczenia o potrąceniu w rozumieniu art. 498 § 1 k.c. w zw. z art. 60 k.c., lecz jedynie informację o wzajemnych rozliczeniach między stronami. Pozwany chcąc dokonać potrącenia tej wierzytelności, powinien raz jeszcze złożyć stosowne oświadczenie o potrąceniu w/w wierzytelności z konkretnym wskazaniem, które wierzytelności i w jakiej kwocie potrąca z wierzytelnościami powoda.

Biorąc pod uwagę powyższe, bez znaczenia był zakres prac wykonanych przez pozwanego na innych budowach, gdyż z przyczyn opisanych powyżej zarzut potrącenia nie mógł zostać uwzględniony przez Sąd.

W trakcie niniejszego postępowania pozwany podnosił ponadto, iż powód nie wykonał całości prac zleconych mu przez pozwanego, zaś te, które wykonał były wykonane nieprawidłowo. W ocenie Sądu powyższy zarzut również nie zasługuje na uwzględnienie.

W tym miejscu należy zauważyć, iż w procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Innymi słowy ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo (żąda czegoś od innej osoby) obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu (czyli neguje uprawnienie żądającego) obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje.

W myśl ogólnych zasad procesowych, to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1997 r., sygn. II CKN 531/97, Lex nr 496544), a na stronie pozwanej spoczywa obowiązek wykazania, że powodowi jego żądanie nie przysługuje (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. IV CSK 299/06).

W przedmiotowej sprawie pozwany nie sprostował obowiązkowi wykazania, iż powód nie wykonał zleconych mu robót w sposób prawidłowy. Zeznania pozwanego w powyższym zakresie nie były wiarygodne, gdyż nie zostały poparte żadnymi innymi dowodami. W ocenie Sądu ocena poprawności położenia przez powoda nawierzchni boiska w Gminie K. wymagałaby zasięgnięcia do wiadomości specjalnych, a powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika takiego dowodu nie złożył. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą.

W niniejszej sprawie, powód wykonał na rzecz pozwanego prace budowlane, za które powinien otrzymać zapłatę. Jeżeli zaś dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 647 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14.983,46 zł. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl tego artykułu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

W niniejszej sprawie, koszty poniesione przez powoda wyniosły 3.167 zł. W powyższej kwocie mieściła się kwota 17,00 zł stanowiąca opłatę skarbową od pełnomocnictwa oraz kwota 2.400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państw kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (pkt. 3 wyroku), , a także kwota 750,00 zł tytułem opłaty od pozwu.

W związku z powyższym w pkt II wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.167,00 zł tytułem poniesionych kosztów procesu.

SSR Marcin Królikowski